

Előfizetési díj.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egy évre	15 fr.
Févre	8
Nyolc évre	4
Egy órá helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára	7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepekét követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Pótlér 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESBÉ CIKKEK DIJAZTANAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott garmond sör vagy annak tere 5 kr. Bélyegjű minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22.). Haasensteint et Volger (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest: Haasensteint et Vogler hirdetés köv. rodáj Braun Ede hirdetményi ügyvétsége, József utca 10. sz. 1 emelet Nyilvartéri cikkek garmond sora után 25 kr. fizetendő.

LŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

375. utolsó negyedére.

„Kelet” előfizetési ára:

Félére	8 frt
Negyedévre	4
Egy órá	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára	7 kr.

A legrendelések legczélseztérűben postai utalánnyal alólirt könyvkereskedésébe küldend.

Nyelc egyszerre beküldött előfizetés után tisteletpéldánnyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,

a „Kelet” kiadója.

Külpolitikánk.

Budapest, nov. 23.

(A Egy egész héten át zivatart jelző hírek köztök a politikai világ figyelmét mintha végfelfoszlásnak indult volna amavilág, mely határainkon túl kelet felé kezdődik, úgy osztozkodnak meg a lapok a kteg ember örökségén. Annál közelebbre értekelték e hírek hazánkat, mert az actióm első rangu szerepjutott Ausztria-Magyarországnak is. Már azt lehetett hinni, hogy egy reggelen azon hirt kapjuk, hogy csataink bevonultak Herzegovinába s moarchiank területe egy kétes értékű tartományul gazdagodott. Ennyire még nem jutunk ugyan, a külállamok félhivatalos stjója részéről kifejtett erőfeszítésnek végt sikerült az aggodalmakat eloszlatni s a már kiderült, hogy mindazok a furcsa hírek részint a könnyenhiyőség, részint aroszakarat forrásából erednek, de azért a leti bonyodalmak még eddig rendezve nisenek s a hercegovinai zendülés folyta terjed és emelkedik.

Ez tárgy maga is elegendő arra, hogy a keszerető világot nyugtalanítsa. Most má bizonyos, hogy a porta a saját erejéből lázadást el nem fojthatja. Mi fog tehát történni? Bizonyos, hogy a dolgon segíni kell. De ki segítsen? Minő

eszközök alkalmaztassanak? Mi történjék Herzegovinával? Ezek a kérdések komoly nyugtalanságot képesek kelteni nemcsak minálunk, hanem az egész polgárisult Európában, a hol az orosz uralom terjeszkedését nyugtalan szemmel nézi mindenki. Egy angol lap a monarchiát hirta föl Herzegovina megszállására. Angliában természetesen az a nézet uralkodik, hogy ha már Herzegovina nem akar török uralom alatt élni, úgy ne legyen az orosz befolyásnak zsákmányul oda vetve, hanem inkább monarchiánknak jusszon.

De mit csináljon a dualistikus monarchia ez új szerzeménnyel? Nincsen-e elég baja a saját ügyeivel? Nem a józan észszel ellenkezik-e, hogy olyan tartományt ragadjon magához, melyért roppant pénzadzatokat kellend hoznia? Anglia kedvéért valóban nem szánhatjuk rá magunkat ilyen hódításra és pedig annál kevésbé, mert csaknem bizonyos, hogy Oroszország kellő compensatio nélkül nem is fog beleegyezni abba, hogy a monarchia ezt a tartományt magához ragadja. Mi történjék tehát Herzegovinával? Montenegrohoz csatolását szintén nem lehet nyugodtan nézni már azért sem, mert ez esetben Szerbia viszont Boszniát fogja magának követelni s így határainkon két olyan állam alakul, melylyel az orosz befolyás föltétlenül rendelkezik. Elég az hozzá, hogy valahány megoldási módot nyújtanak, annyit veszély fenyegeti a közbékét s így igen természetes, hogy a mióta a porta képtelensége a lázadás elfojtása körül ki-tűnt, az eurpai közvélemény folyton aggodalmakat táplál.

A ki a helyzetet elfogulatlanul itéli meg, az tudja, hogy a hivatalos commu-niquéknak annyiban teljesen igazok van, hogy közvetlen hadi veszélytől nincs mit tartani. Az adott viszonyok közt, midőn a hadseregvet átalakítása mindenütt most van folyamatba, teli hadjáratot kezdeni egy államnak sem igen lehet kedve. De másrészt azon tényből, hogy a külbatalmak beavatkoznak Törökország belügyeibe, mindenké azt az aggodalmat meríti, hogy a beavatkozó felek annak idején könnyen összetűzhetnek egymással. Ez a felfogás épen nem jogosulatlan, mert az ismeretes, hogy a hadakozó államok mindegyikének a saját érdekei más-más megoldási módot ajánlanak. Itt rejlik a veszély s külügyi politikánknak az lesz föfeladata, hogy a mennyire lehet a veszélyt eltávolítsa, vagy a catastropha beálltát minél messzebbre halassza.

A béke és vele a monarchia érdekei

Andrássy Gyula grófbán sokkal öntudatosabb képviselővel bírnak, semhogy fölte-hetni róla, hogy Ausztria-Magyarországot olyan bonyodalomba vezetné belé, melyből békésen kijutni bizony nehéz lesz. Azt sem tehetni föl róla, hogy Anglia kedvéért Europa csendőrévé veti föl magát s beleharap Herzegovinába, melyet valóban nagyon nehéz lesz megemészteni. Diplomatai ügyessége s államférfiai belátása most van a legkeményebb próbára téve, a mennyiben a viszonyok hatalma keleten olyan helyzetet alkotott, melynek nehézségeit legyőzni a legnagyobb sikerek egyikeleszen. De bármí történjék is a jövőben, a jelen még a béke tulajdona, ma még a kabinetek-ben a békés áramlat van túlsúlyban s Ausztria-Magyarország bizonyára semmit sem teend, a mi a kedvező állapotokat zavarja. Hogy a többi államok is ilyen őszintén és állandóan kívánják-e a békét fentartani, az más kérdés. De annyi kétségtelen, hogy külpolitikánk senki irányában sem lesz provocatív, hanem azért érdekeinek sérel-mét nem fogja megengedni.

A képviselőház nov. 25-iki ülésében elnök De can képviselő egy levelét olvastatta föl, mely a hivatalnok-egylet elnöke által ellene intézett támadások s bűnügyi kereset folytán — megsértett becsülete érdekében — kiadástól kéri. A kérvény mentelmi bizottsághoz utasítván, tovább folytatta aház a budget részletes tárgyalását. A rendezési alap függvény maradt tételeinél Za y kijelenti, hogy pártja, (a szászok) nem szavazza meg az elő-írányzott 200,000 frtot takarékosági szempont-ból. — Helfy Madarász Jenő a rendelkezési alap ellen van. Kozma Parthén az elő-íradó szavaiból azt értvén, hogy a rendelkezési alap a nemzetiségek féken tartása végett szükséges, — megjegyzi, hogy a nemzetiségi ügye-ket törvény rendezi, és épen ezért különöské tartja az előadó nyilatkozatát, mely régtire is lehet az ő véleménye, de az egész bizottság nevében nem szabad így nyilatkoznia. Moc-sáry Lajos és Borlea osztják előtte szóló né-zetét; — ha a nemzetiségi bujtogatókat üldözni szükség, ott van a királyi ügyész; üldöz-heti a rendelkezési alap nélkül. Nem fogadják el az előírányzatot. — Tisza K. miniszterel-nök sajnálkozását fejezi ki, hogy ezen ügy a nemzeti kérdéssel hozatott kapcsolatba, de ki-emeli, hogy ezen ügyet nem Szontagh s nem a pénzügyi bizottság előadja, hanem Papp György hozta szóba egészen indokolatlanul. Ő is azt hiszi, hogy ezen ügyért nem kell tűzbe jónni, de ha már eljött a kérdés, legyenek részrehajlatlanok s Papp Györgyöt hibáztassák. A rendelkezési alapra nézve megnyugtatónak

IV.

A „szerelem völgye.”

Egy kis vendégfogadó, alig negyed mért-földnyire N. városától. Ugy el van dugva egy-öt halmoska közé, hogy észre sem veheti az ember, míg e halmok valamelyikére föl nem ért. Hanem a mikor fölért, bámuló meglepetéssel tekint alá a lábainál elterülő völgyecskére. Mert az egy egész kis paradicsom. A völgyecske kellő közepén csinos lakház áll, zöld zsaliuval, fehér falaival — a hol még be nem futotta a vadszölő venyigéje — s piros zsen-dély-fedelével. Körülötte zöld lombozott ernyő-akácok, mint valami zöld toll-bokrétájú dísz-örség, ingatják fejeiket. A buja, sötétzöld pá-zsit öleről rózsá-ágyások mosolyganak elő ne-héz, teljes kelyheikkel, melyek ápriltól novem-berig édes, bódító illattal töltik meg körülb, az egészséges éde levegőt. A völgy legszélsőbb pontjain fel-felbúvik egy-egy komló-lugas, egy-egy remete-lak, egy-egy mesterséges romocska.

A vendéglő összes személyzete: egy tiszt-es ősz ember, ezüstgombu kék dolmányban; felesége, mindig piros arccal s hófehér kö-tényvel, aztán egy leány s egy férfi-cseléd.

Ha akad a környéken valami ábrándos busongó, ki el akar rövid időre szakadni a vi-lág zajától: az eljön ide.

Ha valami féltett beteg, kinek a fürdői élet is igen izgatott, nyugalomra vágyik: azt elhozzák ide.

Ha egy szerelmes pár összekelet s nem akar, vagy nem képes olaszországi menyegzői útra kelni: az eljön ide, beszél a házigazával

találja a vitakozást. Helfy azon kérésére né-zve, azonban hogy ezen összeg elköltéséről mond-jon vala mit, azt feleli, hogy rövid ideje ugyan, hogy miniszterelnök, de nem annyira naív, hogy erről nyilvánosan számoljon. De le-gyen meggyőződve a képviselő, hogy ez össze-gyet minden tekintetben a haza javára fordít-andja. (Helyeslés.) — Ezek után a rendelke-zési alap megszavaztatott.

Az ő Felsége személye körüli miniszteriumnál Simonyi E. indítványozza, hogy e miniszterium „ő Felsége személye mel-letti” miniszteriumnak nevezessék s szükségle-tből 1 osztálytanácsos, 2 irodatiszt s 1 iroda-szolgá megszüntetésével 5856 forint takarítás-sék meg. — Hegedűs előadó csekélynek tart-jja az összeget; a miniszterium személyzete is igen kicsiny, holott az elintéztet ügydarabok száma a tizezeret meghaladja. — Báró Wenck-heim miniszter elismeri, hogy „személye mellett” jobb elnevezés, de „körülí” elnevezés van a törvényben: a mi teendőit illeti, ha nem sok is, elég arra, hogy valaki legyen, a ki azt elintézi s ha e miniszterium nem volna, a töb-binek kellene teendőit elintézni. Azonkívül oly ügyleteket végez a miniszterium, melyek sokba kerülőnek, ha nem volna e miniszterium. — A ház megszavazza a miniszteriumnak, valamint a Horvát-Szlavon miniszteriumnak szükségle-tét is.

A belügyminiszterium költségveté-sénél Tisza miniszter felemlíti, hogy a kor-mánynökösséggel is megbízván, egy minisz-ter tanácsos kinevezését látta szükségesnek, kéri tehát ennek fizetését is fölvenni, s így 6000 forinttal magasabb lesz az előírányzat. — Simonyi Ernő, Tisza miniszter, Ma-darász J. Ordódy és Szontagh előadó a kérdéses miniszteri tanácsos alkalmazása mellett szólalnak fel. — A ház elfogadja a pénzügyi bizottság javaslatát. — A törvényhatósá-gok közigazgatási szükségleténél 4,950,000 frt. Irányi arra kéri a minisztert, gondoskodjék róla, hogy a közbiztonsági közegek a törvé-nyekkel s eljárás szabályokkal megismerked-jenek. — A ház elfogadja az előírányzatot. — A főispánok stb. fizetésénél 251,885 forint. Simonyi E. indítványozza, hogy a budapesti főpolgármester s a szász ispán ne huzzon több fizetést, mint a megyei főispánok. — Mukies a még meglevő városi főispáni állomásokat is töröndőnek tartja. — Tisza miniszter meg-jegyzi, hogy a külön városi főispánok a törvé-ny értelmében rendszerint már nem léteznek, de a kormányának szüksége van arra, hogy az adminisztratúra nézve a városokban is saját közege által gyakorolhassa felügyeleti jogát. — Moc-sáry azt hiszi, hogy ha nyolcz-száz évig lehettek meg a városok ilyen in-spectió nélkül, most is meglehetnek. — Som-

sich P. a városok mostani helyzetét s jog-körét nem tartja azok régi állapotával öz-szehasonlíthatónak. A ház változatlanul megsza-vazza az előírányzatot. A közbiztonsági kiadáso-kat, Simonyi E. mint egy második rend-elkezési alapot, töröndőnek tartja. A ház megszavazza az előírányzatot. A nemzeti szin háznál Simonyi E. kéri, mikor fogja a miniszter jelentését a szin ház állapotáról elő-terjeszteni. Tisza miniszter kijelenti, hogy a jelentés még ez évben elő leend terjesztve. Az előírányzat elfogadtatik. A hivatalos lapnál Simonyi E. a szerkesztési díjaknak 4000 frttal való leszállítását javasolja. Szontagh előadó ajánlja az előírányzat megszavazását. Orbán B. hozzászárul Simonyi indítványához. Tisza miniszter megjegyzi, hogy a hivatalos hirdetésekért a kiadó vállalat nem kap sem-mit, hogy a mennyivel a lap kibőbedett, any-nival a kiállítási költségek is csökkentek. Az előírányzat megszavaztatik. A karhatalmi költségeket Simonyi töröndőnek javasolja.

Az előírányzat valamint a belügyi tár-cza budgetjének többi része is megszavaz-tatván, az ülés véget ért.

— A képviselőház közigazgatási bizottsága f. hó 20-iki ülésében befőjezte a közigazgatási bizottságról szóló tvjavaslat tárgyalását. Az 59—64. §§-melyek a bizottságnak, mint felelősségi hatóságnak teendőit szabályozzák, minden érdemleges módosítás nélkül elfogadtattak, a fővárosra nézve kimondatván, hogy az építkezési ügyek felelőssége nézve kivételes intézkedés fog tétetni. Minden érdemleges módosítás nélkül elfogadtattak a 65—76. §§-ok is, melyek a bizottság viszonyát az államkormányhoz s törvényhatósághoz szabályozzák. A 77—86. §§-oknál, melyekben a bizottsági tagok kötelezettsége s felelőssége van megállapítva, a gyűlésekből indokolatlanul elmaradó tagok megbírságolása melőztetvén, kimondatott, hogy a ki egyszerűen indokolatlanul elmarad, a közgyűlésnek beje-lentendő, a ki félévig indokolatlanul, vagy egy évig — bár indokolta — elmarad, lemondott-nak tekintetik. A vegyes intézkedéseket tar-talmazó 87—89. §§-ok elfogadásával a törvényjavaslat tárgyalása véget ért. Legközelebb a törvényhatósági fegyelmi tvjavaslat fog tárgyalatni.

— Az erdélyi képviselők f. hó. 23-ikán délután 5 órakor a Romániával kö-tendő kereskedelmi szerződés tárgyaiban igen látogatott értekezletet tartottak. Az értekezletben majdnem minden Királyházi tag

mintha valami túlságosan poetikus ember lett volna, de most mégis kevésbé mult: hogy ábrándozni nem kezdett. A rózsák bódító illata, a fény és árny egymást tűző szépséges villanása, a lombok melodikus suhogása oly lyrai behatást gyakoroltak reá, hogy szemei kéjtánsan kezdének lecsukódni s karjai önkénytelenül kitarultak, mintha valami kedves lény öle-lésére emelkedtek volna. Csakugyan meg is ölelt egy sugár növényű akácot, mely ép homlokára omlasztá üde lombjait. Csaldott so-hajjal ócsudott ki álmadozásaiából s imé, egy-szerre a fa törzsének egyik pontjára szegződ-tek szemei. Nehány betűt vett észre rajta, meglehetősen beforrva, de azért tisztán ki-olvashatta a következő szavakat: „Tied le-sz e nem sokára!” Vajjon ki akart itt va-lakié lenni? gondolt az öreg s még teljesen a regényesség befolyása alatt, szorosabb vizsgálat alá vette a törzset s épp a túlsó oldalán meglepetve fedezett fel még két betűt: egy R-et s egy G-t s alattok a datumot: 18**.

„Ez az!” mormogá elkomolyodva. E két betű nem jelenthet mást, mint: Rejtélyi Gás-párt. Tehát az öreg asszonynak csakugyan iga-zan van: ő itt édelgett addig, míg neje honn a halál-harcot vívta.

— Mondja csak uram (fordult a frissítői-vel megérkezett vendéglős felé) nem fordult itt meg hat évvel ezelőtt Rejtélyi Gáspár ur?

A vendéglős elcsodálkozott a kérdés fö-lött. Eszébe jutott az a sok szép summácska, mikkel Rejtélyi néha-napiján megvárásáért ti-foktartását, minak híven is elegendő t. A ven-dég észrevette a tévót.

(Folytatás következik.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

BÜNTETŐ ANGYAL.

— Elbeszélés —

JNDALI GYULÁTÓL.

III.

z öreg özvegy Szántayné.

(Folytatás.)

— „Mi és való ez, asszonyom? kiáltott fel az elné meglepetve.

Ige és ez az alatt történt, míg mi ott a városban hittük, haldokló neje érdekében! S engem attól a perctől kezdve beteg képzelmű ragadott meg. Egyre úgy jött nem: mintha Rejtélyi lenne egye-nes okozójelvényom halálának. Iszonyú rémké-pék üldöztek álmaimban. Láttam Málvinámat, a mint kétségbeesve vergődik férje fojtogatása alatt, liheg, sápadva, megtörve. Hallani véltem kétségbeesett segélykiáltását, s a midőn ilyenkor főjedtem, ébren sem tudtam mene-külni ama orzasszó sikoltás viszhangjától. Majd unokámat, fargitot, kezdém féltetni, magam sem tudom miért. Mintha őt is valami rette-getes vész ömlyekézne, mely minden perczen megsemmisíti. Így, mint szegény anyját meg-semmisíté, így én is megsemmisítém még, hogy

őit magamhoz édesgessem, de mindig hasztalan. Sokszor állottam már azon a ponton, hogy Rejtélyi ellen vizsgálatot indíttassak, de a püspök ur, — ki előtt föltártam kételyleimet, — mindig levert szándékomról s úgy a hogy megnyugtatótt.

— Furcsa — mormogá magában az el-nök ur — nagyon is furcsa. Az én kisajátítá-si tervemet is a püspök ur buktatta meg. Va-lóban igen különös.

A beteg nő, a hoszu beszéd alatt látha-tólag kimerült. Fáradtan nyújtá száraz kezét vendége felé s nagyon halk, töredezett han-gon szólt:

— Ezért fárasztottam önt ide, derék öreg barátom: (Nem tudta még, hogy az elnök ur jó-szántából kereste fel őt.) Hogy megkérjem: járjon utána ennek a dolognak, az én öreg lelkem nyugalmáért. Vegye kezébe a fonal szá-mát és kutasson tovább! S ha az én sejtéseim nem hazudnak, ha Rejtélyi csakugyan megcsal-ta nejét, vagy még valami rosszabbat is tett volna ellene: rántsa le az arcáról a szenteske-dő takarót, bolygegezze meg a világ előtt s ment-se ki köréből azt az ártatlan leánykát, kit ez esetre gyámleányul ajánlok önnek. Ugy-e, meg-teszi ezt nekem?

Az elnök ur szilárd, méltóságos hangon válaszolt:

— Igen asszonyom, megteszem s a mi-lyen igaz, hogy Völgyes polgármestere vagyok, még ez órában indulok N. városba.

— Köszönöm barátom, az isten meg fogja áldani érette. S most kérem, engedje meg, hogy beszélhessek gyóntatommal.

képviselő részt vett. A tárgyalás igen élénken folyt s a jelenlevők túlnyomó negy többsége oda nyilatkozott, hogy ezen szerződés nemcsak specialiter Erdélyre, hanem Magyarországára nézve is káros.

Miután azonban a szerződés elfogadása a szabadelvűpárt által elhatároztatott, — az értekezlet, mely kerüli a politikai klub jellegét, — e tárgyakban határozatot nem hozott, annál is inkább, mert a szerződés már a holnapi napra osztálytárgyalásra tűzve ki, alig lehet kilátás, hogy ily lépés sikerrel bírjon.

Indítvány merült fel arra nézve is, hogy az értekezlet tagjai az osztályokban oda hasanak, hogy ezen szerződés tárgyalása elhasszassék; határozat azonban az irányban nem hozatott, miután az értekezlet nem érezte magát jogosultnak arra, hogy ily határozat által tagjait kötelezze.

Végül elfogadtatott Horváth Gyula által tett azon indítvány, hogy egy szűkebbkörű bizottság küldessék ki, mely első sorban a kormánynál oly intézkedések keresztülvitelét sürgesse, melyek által a hitelviszonyok javíttassanak, a birtok-rendezési eljárás könnyíttassék stb. s melyeknek életbeléptetése folytán az említett szerződésből okvetlen bekövetkező rázkódások és átmeneti nehézségek megkönnyebbültesse. Ezen bizottságba megválasztattak: Bereczky Sándor, Horváth Gyula, Lécsay Lajos, Lukács Béla és Pogány Károly.

A szász egyetem gyűlései.

Nagy-Szeben, nov. 24.

A szász egyetem mai ülésében a múlt aléről szóló jegyzőkönyv olvasása és hitelesítése után.

Horváth Henrik előadó betérjeszté az igazolási bizottság indítványait a választási jegyzőkönyvek hitelesítése iránt. Ezen indítványok szerint valamennyi egyetemi követ választása, kivéve Wendel Gusztáv Szerdahelymezőváros és Pildner Frigyes Köhalm mezőváros követe választását, igazolva lett. Nevezett két követ választását az egyetem azért nyilváníttotta érvénytelennek, mert az illető jegyzőkönyvekből kitűnt, hogy a választás az 1869 évi ideiglenes szabályzat 21 §-lye ellenére közfelkiáltással történt.

Az igazoló bizottság további indítványa, hogy a még meg nem jelent követek felszólítandók, hogy helyüket 8 nap alatt foglalják el, szintén el lett fogadva.

Következett erre a bizottságok megválasztása.

A pénzügyi bizottság tagjai: Düek, Hanea, Pellion, Pomarius, Schaffend, Schocterus, Zay;

a jog- és urbérügyi bizottság tagjai: Bologna, Bruckner, Horváth, Mangesius, Neugeboren, dr. Wolff Móricz, Zikeli;

a számvizsgáló bizottság tagjai: Bolesch, Folberth, Herberth, dr. Racuciu, Schuller Adolf;

a tanügyi bizottság tagjai: Gebbel, Zehrer, Rusu, Wittstock, Zaminer;

a mezőren dörisei bizottság tagjai: Kaestner, dr. Pakurar, Pildner Károly, Wolff Károly.

Néhány lényegtelen gazdasági tárgy ellátása és annak közlése után, hogy dr. Trauschen-

fels Jenő kijelentette, hogy a réá bízott emlékiratot a királyföldi jogviszonyokról még nem készíthette el, az ülés véget ért.

Magyar lapok szemléje.

A „Pesti Napló” szerint a keleti vasut ügyének tisztázását első sorban az ország reputációjá, de fontos anyagi érdekei is sürögősen követelik. Ezen vasutnak összeköttetése az állam-országi hálózattal másnak, mint ugyancsak a keleti vasutársulatnak, józanul nem engedélyezhető. De az engedélyt előnyösen csak úgy értékesítheti a társulat, ha pénzügye rendezve s hitele valamennyire rehabilitálva lesz. A neveztet csatlakozással való közlekedés nagy kárra lehet az országnak. Az orsvoi összeköttetés műve gyorsan halad és a Brassóból kiágazó kapcsolat iránt még előterjesztést sem lát maga előtt a törvényhozás. Pedig a Romániával létesülő tömeges forgalmunk jelentőségét fokozni fogja a képviselőház elő e napokban terjesztett vám- és kereskedelmi szerződés. Az t hiszi, addig gyökeres vasuti politikát, helyes csoportosítást és az ebből eredő lényegesebb üzemi megtakarításokat megindítani nem lehet, míg az egyes vasuti vállalatok anyagi helyzete végleg tisztázva nem lesz. E rendezés munkáját elvárhatja, el is várja az ország a jelen kormánytól.

Az „Ellenőr” előtt kétségbe vonhatlan igazság: hogy az osztrák fiatalok feladata csak az lehet, hogy a tudományokat magyar nyelven művelje. A kinek kell, vegye hasznát. Ezzel a kérdéssel szeretne egyszer s mindenkorra tisztába jönni, s megemlékezni különösen most, mikor kutató-kutatók, mitől törülhetnének még a költségvetésből. Töröljék a magyar-óvári párhuzamos német előadások költségét a közoktatási budgetből. Ott van Selmezt, ott tisztán magyarul is teltek az akadémia tantermei, és teljesebb jó hírű. Az igaz, hogy aszörböl valamivel kevesebb fogy; alábból is kevesebb törekszik be; de az a kevesebb belföldi, a ki most látogatja az akadémiát, annál több tudományos kincset talál és ép szellemet.

A „Hon” a Romániával kötött kereskedelmi és vámszerződést, kereskedelmi és ipari szempontból nagy haladásnak tekinti. De nagy áldozatnak tekintik sokan, hogy a gabnár vetett 7—35 kr vám meg fog szűnni. Féltik Erdély mezőgazdaságát azon versenytől, mely Románia részéről e terményekben, vele szemben keletkezik. Tényekre hivatkozunk, melyekből következtetik, hogy a román kukurica és búza az olcsó és gazdag termések miatt belterményeink árát lenyomja és hazánkban át rövid uton vitetve, a külföldi piacokról is leszorítja. A transzít-áru — szerinte — a civilisált világban sehol meg nem adóztatik; tehát csak vasutainkat fosztanók meg egy jövedelemtől, ha az átmeneti kereskedelmet a galicziai pályáknak és a tengeri utak engednek át, a nélkül, hogy ezáltal a román gabna versenytől szabadulnának. A gabnavám eltörlése csak a belforgasztás és belkereskedés szempontjából lehet káros befolyással mezőgazdaságunkra. Az olcsóság még meg nem őrle egy nemzet és egy iparág fejlődését sem. Elismeri, hogy az átmenet válsággal jár. A gabnaolcsóság ezentel, talán évtizedekig normális lesz, mert Amerika, Oroszország és Románia a kereskedelemnek megnyitják, hiába igyekezzünk

Két angol lovagolt egy izben egy kutya kíséretében. A gazda azt mondta társának, hogy az ő kuttyája egy sillinget, melyet észrevétlenül hány el valahol, meg fog kapni s haza fogja vinni. Miután a silling el lön dobva, a gazda kuttyájának azt parancsolá, hogy az elveszett pénzt keresse fel, — ők pedig mindketten tovább lovagoltak. Midőn haza értek, a kutya nem volt ott. Másnap azonban megérkezett, szájában vité egy nadrágot, melynek zsebében egy óra, pénz s többek közt ugyanazon silling is benne volt. A kutya gazdájára hirlap útján közzé teszi az illető nadrág sorsát s hollettét. — A nadrág birtokosa egy bérlo vala, ki a sillinget megtalálta a földön s zsebébe tette. Nem sokkal azután elment a kutya azon helyre s minthogy a pénzbarabot ott nem lelhet fel, a bérlo kezdte nyomozni; hízelt neki elannyira, hogy ez vendéglo hálósobájában beereszt, hol alkalmat kapott, hogy a nadrágot elloplassa s azzal tovább szaladjon. — Vajjon hány miveletlen kamasznak volna ennyügyessége! — Egy kutya, urát az elntazás után tizenkét nappal kezdte felkeresni s a mintegy száz mértföldnyire fekvő Páris szamos, kanyargós utcáin, az állat ura nyomaira biztosan rátalált s hangját az ezerféle láma tömegében teljes biztonsággal ismerte fel. Mind a szaglás, mind a hallás, mind pedig az érlelmi distinctio s ügyesség terén oly szép, hogy csak bámolatal tekinthetünk rá.

Lorey azt jegyzi meg, hogy vadászat alkalmával csupán a kutya kell figyelemmel kísérni, hogy értelmiségéből ítéletet lehessen vonni, — még ha a szarvas cseleit szokta is alkalmazni.

(Folytatás és vége.)

mi ez elől elzárkózni, ha lehetne sem sikerülne nekünk a gabnár emelni.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, 1875. nov. 22.

Szerb-montenegroi véd és dacz szövetségéről értesítik a „P. C.”-t Cattaróból. E szerint Krisztics szerbiai ügynök jelenleg Cetinijében van, hogy egy ily szövetség létrehozását eszközölje. A szerződési javaslat határozmányokat foglal magában a két fél által viselendő költségekről a leendő háboru idejére, a kiállítandó csapatok számáról, a közösen indítandó actioról és a hódítandó területek megosztásáról, még pedig olyaténképen, hogy Bosznia Szerbiának, Hercegovina pedig pedig Montenegronak jusson. A közös actió jövő év april, vagy május 1-jén venné kezdetét.

Garibaldi Lyubobratich és társaihoz következő levelet intézett:

Róma, 1875. október 29-én. Kedves és dicső barátaim! Nehéz, de dicső és szent ügyhöz fogtatok; a legvadabb zsarnokság alólakartjátok a rabokat felszabadítani. Igylem e dicsőséget (!) töletek és soha nem éreztem az évek terhet annyira, mint ma, hogy veletek a dicsőségben s a vészben nem osztozhatom. Mind annyi néphöz fordultam már, kik a török iga alatt nyögnek, nem kétkedem tehát, hogy zászlóitok alatt látni fogom szövetkező mindazon hősokeket, kik történelmünkben Leonidasokat, Sparracusokat és Iskender bégeket neveznek magukéinak. Szándéktokat, hogy a háborut egész télen folytatjátok, a legjobbnak tartom.

A jövő a tietek, a rothadt félhold bukása felé közeledik. Nincs a világon ember, ha csak szíve nem romlott, ki ügyeteket sajátjának ne vallaná; mindenki (?) örülni (?) fog tehát, ha fáradozatokat dicsőséges győzelem koronázza.

Mint Athenből nov. 12-ről írják, ott az nap a görög kamra igazságügyi bizottsága kihallgatta a vád alá helyezett két minisztert. Nagy néptömeg gyűlt a parlamenti palota elé, mely a vádlottakat zújjal és gúnyral fogadta. Dimitriagis képviselő olvasta föl a vádlevelet Valasopoló ex-cultusminiszter ellen, ki először a bizottság illetékességét támadta, meg az összes vádakkal szemben határozatlan tagadó álláspontra helyezkedve, azt mondá, hogy azokkal megakarják őt rontani Nicolopulos volt igazságügyminiszter több méltósággal lépett föl. Nemcsak elismerte a competentitát, hanem azt is mondá, hogy alkalma nyílik a vádak ellen magát tisztázhatni. Egyébiránt ő is ellenségeinek tulajdonította a vádat, s mindezt tagadott. A bizottság több áru tanácskozás után azt határozta, hogy vádlottak fogságra vetendők, s a rendőrségnek adandók át. A határozat azonnal végrehajtatott s vádlottaknak még azt sem engedték meg, hogy családjukat lássák. Este tíz óra volt, midőn a két exminiszter a parlament palotából kocsin a börtönbe szállítottak. Az ügy természetesen roppant feltűnést kelt. Ugyanakkor az illető államügyészek a messeniai, patrisi és cephaloniai érsekeket is kihallgatták. Egyik már be is küldötte védelmélt a kamra bizottságának.

BELFÖLD.

Nov. 21. 1875.

(A hunyad-zarándmegye-szászvárosszéki tanító-egylet átalakulása. A tantestület szervezkedése.)

Tisztelt szerkesztő ur!

Olyan eseményről kívánom becses lapjának olvasót értesíteni, mely minden jóérzelmű hazafi lelkét örömmel töltheti el. Ha a közélet terén társulatok és egyesületek vivják ki a legmaradandóbb műveket, mennyivel inkább áll ez az iskolai élet. Itt is hatalmasan működik egy idő óta a társulás szelleme, van-e valami felett nagyobb okunk örülni, mintha a jövő nemzedék irányítói gyakori érintkezés által iparkodnak tapasztalataik, ismereteik hézagait utánpótolni.

Hunyadmegyében már 1871. óta egy jóra való egylet tartá össze a nem nagyszámú tanterfiakat. Azóta örvendtes gyarapodás állott be népiskoláink számában s így az önkéntes vállalkozás útján egy pár lelkes férfiú kezdeményezéséből keletkezett egylet nem feltehetett meg a változatos idők igényeinek. A ministerium egyébként 1872-ben egy szabályrendelettel kötelezte is a községi és állami népiskolai tanítókat tankerületenként testületté alakulni s a gyűléseszi alkalmakra napidíjat és fuvarilletményt rendszeresített. Mindezt nem biztosíthatja a rendelet szabványától elütő egylet, sőt az arra hivatott egyének társas összejövetele is pusztán az egyesek szabad akaratára van bízva.

Ennélfogva a tankerületi felügyelő és ministerium ismételt felszólítására a hunyad-zarándmegyei és szászvárosszéki tanítóegylet választmányá is eljöttnek látta az időt, hogy az 1868. XXXVIII. t. cz. 147. §-ának alapjára helyezkedjék s e célra a ministeri sza-

bályzatot néhány, a helyi viszonyoknak megfelelő változtatást téve, az átalakulást határozatilag kimondta.

Folyó hó 20-án aztán ténynyé is vált a választmány javaslata, mikor körülbelül 70 tanembert üdvözölhetett Déva városa falai között. Réthy Lajos tanfelügyelő és a hunyad-zarándmegyei-szászvárosszéki tanítóegylet elnöksége egyaránt ekkorra tüzték ki a gyűlést s közös megállapodás szerint a két dalárdá megnyitó éneke után tanfelügyelő ur lelkesen üdvözölve a jelenlevőket, kifejté, hogy mily fontos actus várja elhatározásukat. Együttal a hunyad-zarándmegye-szászvárosszéki tanítóegylet tanácskozásainak megfigyelésére az állami és községi tanítók közül egy öttagu küldöttséget nevezett ki s miután a hozzá ajánlás végett betérjesztett művek (Felméry rajzmintái, Sándor D. zeneműve, Iskolai unicum, Téglás G. természetrajz a világtárlaton stb.) megbírálására ismét egy bizottságot alkottak össze, kezdetét vette a hunyad-zarándi egylet ülése.

Dózsa Dénes másodolnok akadályoztatása miatt Téglás Gábor helyettes elnök üdvözölte a megjelenteket s miután felemlíté, hogy a legutóbbi közgyűlés óta a választmány egyes folyó ügyek elintézése, különösen az átalakulás kérdésének módozataival foglalkozott, ajárás kör azonban több gyakorlati és tudományos értekezés mellett szépsikerű felolvasásokat rendezett, a műfarragászatból oktatást adott, tantervet készítet, az ülést megnyitottak jelentette ki. Leles eljenzéssel fogadták az elnöki előterjesztések közt az iskolaiügy érdemes Maecenasának gr. Kun Kocsárd urnak levelet, ki, mint az egylet tiszteletbeli tagja 100 forint kívánta annak érdekeit előmozdítani. Madzsar J. volt elnök és fehértemplomi gymnásiumi tanár távirati üdvözlése kellemesen lepte meg az iránta jó emlékezetet táplálóegyleti tagokat.

Mint a gyűlés legfontosabb tárgya, legott a választmány által tantestületté átalakulás iránt benyújtott munkálát vétetett tárgyalás alá. A gyűlés, tagjai egytől-egyig meg lévén győződve a javasolt egygyőlavadás üdvös voltáról, minden ellenmondás nélkül s a legnagyobb készséggel határozattá emelé, hogy a tervezet szerint tan-testületté átalakul. Ennek következtében az elfogadott tervezet egy háromtagu küldöttség átvivé a községi és állami tanítók küldöttségeihez, kik még az este 6 órakor bejelenték, hogy miután a hivatalos szabályrendeletnek némileg módosított alakját ajánlja az egylet az átalakulás alapjául, a javaslat elfogadható. Ennek következtében tanfelügyelő elnöklete alatt legott hozzá is fogtak a részletes tárgyaláshoz. A köteles tagokon kívül beléphetnek az egyletbe e szerint a felekezeti és magániskolák tanítói is s az egylet oda fog munkálni, hogy ministeri helybenhagyást nyerjen ki az iránt is, miszerint a Zaránd és Szászvárosszéki területén működő népiskolák tanítói, sőt a középiskolák tanárai s a tanítással foglalkozó lelkészek is beléphessenek a rendes tagok sorába. Ez esetben ez utóbbiak is egyenlő kötelességet vállalnak el, 3 egymásután következő évre, a többiekkel.

A tanácskozásnak késő est vetett véget, mikor Bauer családájában fehér asztalra terített asztal körül, kedélyes vacsoránál folytaták tovább az együttölétet. Kerülből 30 tanító vett részt a vacsorán s több iskolabarát és Alvinczről 3 községi tanító (Szűcs, Szász K. Székely urak) is köztük voltak láthatók. A nyilvános előadásoknak azon neme, melyet toaszának nevezünk, többféle variatióban volt itt látható. A felköszöntések sorát Réthy tanfelügyelő nyitá meg, éltetvén Trefort minister urat, mint a kinek különös gondosságából nőtte ki magát Hunyadban ily tekintélyes testületté a tanítók kar. Voltak ezenkívül több rendbeli felköszöntések a tanfelügyelőre, gróf Kun Kocsárd egészségére, Bartha Lajos esperesre, a volt egylet tagjaira és tisztviselőire, Hunyad főispánjára, tisztikarára, Déva város polgáira, bölgyeire, a képezdeit, realiskolai tanároakra, sőt megynk határain túlmenen gr. Mikó Imrét, Gáspár J. tanfelügyelőt, Paal Fer. kép. igazgatót s több más kitűnőséget is áltettek.

Másnap befejeztetvén az alapszabályok tárgyalása, annak alapján legott megalkották a tisztkart is. Elnök Réthy Lajos tanfelügyelő lett, alelnök Nagy Miklós petrosényi tanító, jegyző Adorján Miklós gyak. iskolai tanító, pénztárnok Loos Antal kép. tr. A 15 választmányi tag ugy van összealkotva, hogy az egylet sikeres működését kellőleg biztosítja.

Mint hogy azonban az iskolai hatóságok újjászervezése iránt újabbban betérjesztett törvényjavaslat értelmében az iskolatanács meg fog szüntettni, a tanítók sem kívánták képviselőiket megválasztatai. Egyébként még a bizottságok sem terjesztheték elő jelentéseiket, annyira kifogyott az idő. A tanfelügyelő megköszönvén a beljé, tisztársaiba helyezett bizodalmat, miután a körök (dévai, hátszegi; zsölgyei, szászvárosi) iránt intézkedés történt, a gyűlés tagjai tüzhelyeikhez tértek vissza egy igen jól sikerült s parlamentáris rendben lefolyt összejövetel emlékeit s a jövő iránt ápol

szép reményeket vivén maguk. Vajha e remények mind valósulnának.

Eléggye nem méltányolha áldozatkészségel, Déva város több polgára ingyenszállással látta el a jelentkeztet tanítókat, mi már magában örvendtes jele az iskolá iránt emelkedő érdeklődésnek. A dévafarosi felekezeti népiskolák, mint halljuk, ufolásig tömve vannak és a növegyeti leányiskolába is körülbelül 60 növendék iratkozott be. A helybéli realiskola IV osztályába 68 tanuló r; képezdeben szintén 70 körül a létszám. Vaki tehát nem hiába mondta, hogy e város ész kis Athen.

Fehéregyháza nov. 23.

(Nyilvános közlése)

A szász szomszédságába, udvarhelyszéki egyházmegyének legvégűs nyugati pontján fekszik a történelmi nevezetességű Fehéregyháza. Az itt levő 112 léleklől álló kicsiny egyházközség első megalakulát valóságnak az itt lakott Haller grófnak köszönheti. Ők ugyanis mindig előszeretettel álasztván családjeiket, felügyelőiket, az ügy és szorgalmas székely nép fiai közül: lassankint annyira megszaporodott e helyen a magyarjku nép, hogy eikerült egy kis egyházközség alakulniok. Ez egyházközségnek igen nagy részt most is oly egyének alkotják ugyan, a kik a méltóságos gróf szolgálatában állanak; de annak között olyanon is, a kiknek sikerült önállóságra vergődniök, földbirtokot és lakóhelyet vásárolván meg a helység lakóitól, a volt jobbjagy oláhoktól, a kik — ugy látszik — az ingyen nyert birtok megmivélését tulgos nagy fáradságnak találván, szorgalmas munkáinak e terének mások vállaira való házásán, évenként nagy mennyiséget adván belőle segessvári szász polgártársainknak.

Anyagiilag ez egyházközség virágzó állapotra soha sem jutott. Egyfelét, mert tagjai — mint szolgálatban levő egyének — az egyházközség felvirágoztatára a legjobb akarat mellett sem sokat tehett, részint azért mert külső támogatásban — a Haller grófok időnként megújuló adományait véve — soha sem részesült és véleményem szerint legfőképp azért, mert a csekély fizetéssel látott lelkes állomáson — a melyet a Spatakra és Segesvárra való beszolgálat meglehetősen terhessé tesz — a lelkészek igen rövi időközökben változtak s így az egyházközség ügyeit, helyzetét és szükségletét alig ismélhetvén meg, már eltávoztak, a nélkül, hogy — a legjobb akarat mellett is — annak érdekében valamit tehettek volna.

Igy történt, hogy az itt levő paplak- és gazdasági épületek, az idők viszóságai folytán s a legközelebbi két év alatt való teljes gondozatlanság miatt — mely is alatt a lelkes állomás betöltetlen marad — teljesen használatlanokká váltak annyira, hogy ide jövetelem alkalmával kénytelen voam a méltóságos gróf Haller Ferencz nensielküségéhez folyamodni, egy ideiglenes lakás leghyheretése iránt. És a nemes gróf nemcsak lakást ajánlotta fel egész készséggel, hanem a papi lakás újból építése ügyét is kezébe veté s a folyó év nyarán egy csinos, a céljának megfelelő lakházat építtetett, saját maga is 37 forint 12 krajczárt ajándékozván e célra, színt pénzben, részint épületanyagokban. I látva azt, hogy az egyházközség pénze a kötségekre nem elegendő: önként maga ajánlt fel egy 183 forint és 74 krajczárból álló kölcsönt, a melynek segélyével sikerült a lakázat még a nyár folytán teljesen felépíteni, y, hogy julius havában az ünnepélyes átadás t. esporesünk Solymosi István ur jelenlétében már meg is történtetett. — Van szeriesém ugyan közelebből ismerni a nemes grófzerénységét, de azért még sem tehetem, hogy zon áldozatkészségért, melyet reformatum egyházközségünk iránt tanusított, azon fáradságok melyet az építés folyamala alatt folytonos személyes jelenléte által mutatott: legforróbb köszönetemet a magam és egyházközségem nevébe, e helyen a nyilvánosság terén is ki ne fejezem.

Van tehát már lakházunk; s van 242 frt adósságunk is és épen sem jövedelmi forrásunk. Hogy adósságainkat tleszthessük, folyamodványt intézünk az állandóagazató tanácsához az iránt, hogy minket azidei államsegélyből részletelni méltóztasson. S hisszük, hogy az igazgató tanács helyzenket, ezen papi állomás fentartásának szükségességét s anyagi szegénységünket tekintetbe ve, trajtunk segíteni fog, annál is inkább, mert egy, az udvarhelyszéki ev. ref. egyházmegye tanácsához intézett leiratában már is nyujtott émi kilátást a segély megnyerhetése iránt.

A gróf ur ígérgeté pedig bírja, hogy a midőn azon helyzetben leszünk, h y a kölcsönt visszafizethetjük, azt nem fog magánunk megtartani, hanem abból — már tjesen összeomlott — többi épületeinket fog jó karba helyezni: fényes bizonyítékát adva ez által is annak, hogy ezen — az anyagiak után tul-ságosan rohanó — korban is vane még egyének, kik szellemi célok elérhetése érdekében

a vallás és nemzetiség fentarthatásán munkálni: nem tartják egészen elvesztett időnek és fáradságnak

Balázs Imre,
ev. ref. lelkész.

Román iskolai lap ismertetés.

Szarsujvárt f. év október 4-ike óta „Scolă”-a alatt nevelés-oktatás és gazdasági heti lap indított meg, Mica Sándor a felelős szerkesztő. Hat szám van eddig kezelt közöttük így már szólhatnak a lap irányáról. Hall, hogy hazánkban négy ezer román ajku nitó működik és ezeknek egyetlen lapok sem volt ennek az iskolai ének a kezdetén: akkor szerencsés gondolatnak mondhatók, hogy Iika Sándor román nevelés-oktatásügyi lapot indított meg. A lap programja ezeket foglalja magába. 1. Nevelés-oktatásügyi cikkek keresztényen hit alapján. 2. Az oktatásügyre vonatkozó minden törvény. 3. Gazdasági cikkek. 4-szer. Levelezések. 5-ször. Irodalmi smle a tanügyi köréből. 6. Vegyesek. 7. Szírodalmi tárcza a tanodai élet köréből. Árany évre 5 frt.

Edül vezércikkjei ezek: 1. Elmélkedések az emr rendeltetése felett. 2. Elmélkedések a taitó hivatása felett. 3. Elmélkedések a tanító küldetése és minősége felett. 4. Elmélkedések a tanító küldetése felett. 5. Oktatási tanulmányok. Helyén van mindenki, csak a 6-1 számban közlött első szemléltetési levélre van megjegyzésünk. „A keresztnevet, kedveseim, mi Urunk az Ur Jézus Krisztus által alapított sz. kereszttség által kaptuk, a miért is őt minden szentek és angyalok felett dicsérünk és magasztalunk kell. Ezért tehát fiaim midőn haza mentek, csokójátok meg szülőik jobb kezeit, köszönjétek: „Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus: mert úgy illeik a jó gyermekekhez, kik a kereszttség titka által Isten seregébe jutottak.” Tehát a 6-7 éves romágyermek a legelső órában megtanulja, hogy a kereszttség és annak titka, ki az Ur Jézus Krisztus, az Ur Isten, kik a szentek és angyalok, mit tesz dicsérni, magasztalni, mi a sereg és hogyan jutottak ők be ebbe a seregbe? A ki ennyit kíván a gyermektől az első órában, annak méltán vissza küldhetné Gulovics Ikonok ezt a lapot, ráírva: „Non potuit serasse ephemerides.” Mi pedig azt mondjuk, hogy kár az ilyen első leckére a nyomda-felek, mert bolondító gomba az és nem elő lecké.

A vezércikk után jön a „Cathechese.” Hogyan is aradna ki a káté, azon csodálkozunk, hogy véletlenül második helyre jutott. Ebből a katekizálásból is közlünk egy kis mutatóványt:

„A j Isten, ott a mennyben, a jó emberek számára nagy asztalt készített, ugye bár, ti is eretneké ahoz az asztalhoz ülni? Akkor hallassatok engemet figyelemmel, valahányszor józartok fogok jönni és én megmutatom az tat, melyen odajuthattok, a hol a mennyi a tat, a j Isten ül az angyalokkal és minden szentjeivel.” (Lásd a 2-ik számban.)

„Ugye bár fiaim, hogy a tanító ur örvend, ha szép betűket tudtok írni; azonban tudjátok meg, hogy a j Isten még inkább örvend, ha a gyermekek a keresztet szépen tudják vetni.” A 3-ik számban.

Egyi számban azt is megtanulják a gyermekek, hogy Kunigunda császárné az ágyban olvasott, véletlenül leütötte az égő lámpát s az ágy meggyült; de Kunigunda hányani kezdett magára a kereszteteket és ettől a tűz kialudt a császárné épen maradt. Ugyan miér nem próbálja meg önmagán, a ki ilyen mit vallás oktatásnak nevez, ezt a lámpa-csodát? Ebből a kis mutatóványból is látjuk, hogy a vallás a szamosujvári scolában. H. ha még megszűnik azt is, hogy a tanítónal jelen kell lenni az iskolában, midőn a paplyeneket tanít, azért, hogy ügyeljen a rend és csendre s ha a pap eltávozott, akkor tanítsa meg a hallottakra még jobban a gyermekeket. Ez ellen még a monori tanítók is protestáltak, de a szerkesztő nem tágit.

A la többi rovatai életrevalóbbak, mert a nyugdíjrvényt, gazdasági cikkeket és levelezéseket tartalmaznak. A levelekben a tanítók jajduak fel a nyomor ellen, régi nóta, új kiadásba. A tanügyi szemlében olvassuk, hogy dr. Nicolau Popu Brassóban románnyelven kíta a magyar királyság történetét. Tudescu iippai tanító készül kiadni a románok történetét s hogy Szamosujvárt is nyomdába adato a magyar királyság történelme s végre Peti és Petrisor kiadták a méter-mérték ismertetését.

Örvölünk ez irodalmi mozgalomnak s előre is tesszük, hogy ezután jobb históriát leszün szerencsések bemutatni a lapok olvasóinak.

Kivonat a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara 1875. november hó 16-án tartott közgyűlése jegyzőkönyvéből.

(Folytatás.)

Ugyancsak a m. pénzügyi ministerium az előbb említett okból tudni kívánta, mennyi cukor, szesz és sőr szállított 1868—1874-ig Magyarország határain át Ausztriába vagy a külföldre? E kérdésre a kamara csak saját körletét illetőleg felelhetett s kénytelen volt kijelenteni, hogy itt cukorgyárak nincsenek, serföldi a helyi szükségletet sem elégítik ki; a szeszgyárak készítményei pedig Budapestnél távolabb nem vitetnek.

A Szerbiával kötendő kereskedelmi és vámszerződés ügyében véleményadásra lévően felszólítva, a gyűlés a kereskedelmi szakosztály következő értelmű javaslatát fogadta el és terjesztette fel a kereskedelemügyi m. ministeriumhoz: Az alap, a melyből a szerződés kiindulhat, nem lehet más, mint a Romániával nem rég kötött kereskedelmi szerződés, miután a szerbiai és romániai közgazdasági viszonyok csaknem azonosok, nemzetközi érintkezéseink a két országgal teljesen egyenlők, a különbség csak az, hogy Szerbia e szerződés által többet nyer mint mi, mert csekély terjelelme és fejletlen közgazdasági viszonyai mellett nekünk kisebb piacot nyit, mint Románia. Ez okból kívánatos volna, hogy a szerződés több kedvezményt biztosítsa számunkra, mint a Romániával kötött conventio; jel esen a kiválón kivitelképes magyar iparkés zítmények, mint a készítőnyők s öltöztetők, különös kedvezményekben részesüljenek. Szükséges továbbá szerződésileg szabályozni, hogy a megállítandó vámtelek a Dunafejedelemségekben szokásos városi és mellékkülföldiek által kijátszhatók ne legyenek, valamint azt, hogy a vámkezelés a kereskedelmi érdekeknek megfelelő módon történjen. A mennyiben az üzleti összeköttetések és hitel legerősebb alapját a gyors igazságszolgáltatás képezi, a melyre nézve a szomszéd tartományok határán túl, fájdalom még több kívánni való marad, mint nálunk, az osztrák-magyar alattvalók rendszerint a magyar törvényszékek bíraskodását szokták kikötni szerződéseinknél. Hogy az ily ügyekben hozott ítélet Szerbiában kifogás nélkül végre hajtható legyen, egyike a legfőbb óhajtatásoknak. A kölcsönösség elvének fentartása mellett Szerbia nem vonakodhatik e feltételt elfogadásától. Azon kikötés: a mely szerint osztrák-magyar alattvalónak Szerbia területén ingatlan vagyont szerezni szabad ne legyen, a birodalom méltóságával s a szomszéd tartomány lakóival szembe tanusított nagymértvű méltányossággal meg nem egyeztethető, de elfogadása sértene Romániát, a melynek hasonló óhajtatása nem volt teljesíthető. Magyarország részéről hasonló kikötést nem tett, s a szerb alattvalókat ezen kívül sok oly kedvezményben részesíti, a melynek megfelelő kedvezményt Szerbiánakunk nem nyújt. Így például évek óta számos szerb család jó angyalok magyar városok területére s az ügyesen özőtt konyhakészlet által jelentékeny összeget gyűjt, a melylyel tőlire haza vándorol, hogy tavasszal újból kezdje a rájuk nézve hasznos, de hasonló üzlettel foglalkozó magyar polgároknak káros versenyt. Egyébiránt megjegyzni a kamara, hogy kerülte a szerb határokkal nem érintkezvén, e szomszéd tartományval sem közvetett, sem közvetlen összeköttetésben nem áll, ennél fogva a tariffa pontjaira részlete sebb óhajtatásai nem lehetnek.

Ajtoni birtokos K. M. panaszt emelt, hogy mind a járási, mind a községi előjáróság a fennálló rendeletek ellenére megtiltja a lakónak a szesz 5 vedren aluli mennyiségben is idegen községből venni és saját használatára fordítani. A kamara ez ügyben nem képeztvén illetékes hatóságot, a panasz elvi jogosultságát a fennálló rendelettel összhangzóan találván, a kérdést érdemleges eldöntés végett a magyar kereskedelemügyi ministeriumhoz felterjesztette.

A kereskedelemügyi m. ministerium a francia kormány tudakozódása következtében kérdést tett a kónkéksavas lugsónak gyártási és fogyasztási viszonyairól a kamarai kerületben. A kívánt felvilágosítás fel lőn terjesztve.

A n.-szabeni m. kir. katonai intendat ura több ízben tett kérdéseire a fuvardíjakról a körület egyes pontjai közt — mindannyiszor a kívánt felelet megküldetett.

A kereskedelemügyi m. ministerium megküldi a keleti marhavész elleni intézkedésekről szóló 1874-ki törvényvezésket s az ezzel kapcsolatban kiadott rendeletek és utasítások egy-egy példányát. Köszönettel fogadva, levéltárra tették.

A gyula-fejérvári, valamint helybeli m. kir. katonai élelmezési hivatala közös hadügy-ministerium tudakozódására a következő kérdéseket teszi: mennyi lehet a kukorica-liszt és dara készlet Erdély külön megnevezett helyein? mennyire megy az évi fogyasztás e cikkekben mennyi ideig tarthatók el e cikkek rendes

körülmények közt? s minő elővigyázati intézkedések szükségesek hosszabb ideig eltartásukra? A kívánt felvilágosításokat a kamara megadta, s kiemelte a többek közt, hogy a török-buza liszt és dara nagy készletben sehol sem található ugyan, mert a lakosság, a melynek legnagyobb része e tápszerrrel él, azt maga örlöi vagy örlöteti a szükséghez képest, de akár mily mennyiségben elő állítható, mert a nyers termény a főbb piacokon mindig feltalálható s örlése a számos mü- és más malmokon, könnyen és gyorsan eszközölhető.

(Vége köv.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, nov. 25. 1875.

— **A m. kir. igazságügyminiszter** Székely László sepsi-szentgyörgyi járásbírósi irnokot a kézdivásrhegyi törvényszékhez, — és Szilveszter Dénes sepsi-szentgyörgyi járásbírósi irnokot az említett járásbíróshoz aljegyzőkké nevezte ki.

— **A földmívelés-, ipar- s kereskedelemügyi m. k. miniszter** Felső-Fehérmegyében kebelezett Előpatak fürdőhely közbirtokosságának megengedte, hogy ott évenként augusztus 17-től 19-ig három napon át országos marhavásár tartathassék: mi ezennel közhírré tétetik.

— **Bucus-estély.** Bulyovszkyné asszony tegnap, eltávozása estején az Európa szállodában bucu banquette-t rendezett. Jelen voltak a t. művészón mindazon pályatársai, kik vendégszerelése alkalmával vele szerepeltek s ezen kívül a művészón néhány tisztelője, irodalmi férfiak és több rendbeli szónokok. Az est igen kedélyesen folyt le, lelkes bucsúasztalok hangzottak el a távozó művésznőért, ki meleg köszönetet mondott pályatársainak, kik vendégszerelésének sikerét előmozdították s ugyanez alkalommal azt is kijelentette, hogy visszatértekor Némethy Irma kisasszonnyal együttesen a színházi nyugdíj alap javára egy előadást rendeznek. Az indulás ideje elérkezvén, szívélyes köszönettel vált meg a művésznő a társaság minden egyes tagjától, kik a kocsi kirobogásakor harsány éljenben mondtak neki utolsó bucsút.

— **Utólagosan** ide igtatjuk azon ügyes beszédet, melyet Bulyovszkyné asszony az iparos polgárság által rendezett faklyás-zene alkalomával a polgársághoz intézett. A beszéd így szól: „Köszönet e kitüntetésért, melyet a szép szónoklat arany rámba öltöztetett. Köszönet csekély tehetségek elismeréséért; örvendek, hogy épen szülővárosom az, melyben nemcsak a lelkes ifjúság, de a derék szorgalmas polgárság is tud a művészetért lelkesülni. Szeressék is azt, mert a haza előrehaladását, egy nagy nemzet művelődését a munka, szorgalom és ipar után az irodalom és művészet neveli. Nekünk együtt kell munkálkodnunk, együtt kell és egymásért lelkesülnünk, ha azt akarjuk, hogy más nagy nemzetektől el ne maradjunk. — E megismertetés nem csekély személyemet illeti, úgy veszem azt, mint hódolatot a magyar művészet iránt. — Ha oly körülmények, a melyeket itt részletezni nem akarok, miután azok önközt úgy is igen kevéssé érdekelnék, szeretett hazámból ismét el nem üznék s sorsom engedi, hogy éveken át hangoztathassam zengzetes nyelvünket, akkor talán méltó lesznek önk szeretetére, e kitüntetés- és lelkesedésre. — Addig adósunkak érzem magamat e mai megismertetésemért. — Eljének Kolozsvár derék polgárai, viruljon a munka-, ipar- és a szorgalmat követő vagyonosodás és akkor a tudomány és művészet is bizton haladni és dicsőíteni fog. Még egyszer fogadják őszinte köszönetem, örök hálám s a viszonzhatóság is tartanak meg szíves emlékekben.”

— **A marosvásárhelyiek** Bulyovszkyné asszonyt nagy érdeklődéssel várják; az előadásokra már hétfőn keresték a jegyeket s tegnapelőtt már egy tekintélyes egyénlekből összehívott konferencia ült össze, tanácskozandó a művésznőnek illő fogadtatása felett.

— **Színházi választmányunk** szorgalmasan munkálkodik. Tegnap is gyűlés tartott, melyen a Korbuly Bogdán ur lemondása folytán megüresedett pénztárnoki állomásra Tóth József ur választott meg. A választmány ma ismét gyűlést tart, melynek tárgyát a színház udvarán eszközözendő építkezések fogják képezni. A színház mellékhelyiségei ugyanis, ez idő szerint a használhatatlanságig szűkek; nincs könyvtár-helyisége, nincs próbaszobája, hiányoznak a helyiségek a requisitumok megővására, ugyanannya, hogy a legdrágább új díszletek és butorok a színház nyílt kárára a romlásnak és pusztulásnak vannak kitéve. A benyújtott tervek szerint új ifestő-szoba lenne építendő s a jelenlegi próbaszobának használatának fel, új könyvtárszoba és más szükséges helyiségek emeltetnének. Mindez oly szükséges és halaszthatatlan újítás, melyet tovább lehetetlenség elodáznai.

— **Pethe Endre**, dobokamegyei állatorvos közelebből (nov. 17.) vezette oltházhoz a

szép Boga Etelka kisasszonyt, Boga Pál fejérdi birtokos leányát. Az esketési szertartást Fejérdén a menyasszony szüleinek házában a derék, széles miveltségű Bardocz Dénes, kajántó plébános végezte, mire a nagyszámú nászsereg valódi magyaros zamatú vígalommal fejezte be a vig családi ünnepélyt. — Felhőtlen boldogság kísérje az ifupárt jövőjük új útjain!

— **Folyovich Albert**, városunk szülötte, közelebb nyitotta meg ügyvédi irodáját Tordán. Ajánljuk Folyovich urat, mint az ifjabb ügyvédi generatio egyik alapos készségű tagját, a tordai és tordavidéki perlekedő közönség figyelmébe.

— **Kivégzés.** Mint a „Herm. Ztg.”-ből kivehetjük, a nyáron Borszék vidékét rettegésben tartott rablóbandának egyik tagja rögtönbírósi ítélet folytán Gy.-Szt.-Miklóson ki fog végeztetni, s e czélból Cs.-Szeredából Gy.-Szt.-Miklóra egy honvéd-osztály át is szállított.

— **A szászvárosi** központi bizottság a képviselőválasztás megejtésére 1875 Deczember 13-át tűzte ki.

— **Az erdélyi román nép** mívelődési együletének másod-titkára Romanu Visarion ez állomását lemondván, helyébe a választmány helyettes másod-titkárnak dr. Barciannu Popovitsot nevezte ki.

— **Tűzvézés.** Szent-Mártonból a következő sorokat vettük: Szépenyerű Szent-Mártonnak november 17-ike nagyon szomorú napja volt. Pont délbe, midőn mindenki, a kinek van, ebédelni szokott, — 22 drb köztük öt házat — minden gazdasági épületet s egy sereg egyetmást a lángok felemésztek, három családnak (20 személy) egy falatot se hagyott a nyár gyümölcséből, mit télen egyenek, nem egy darab ruhát, mit a hidegben magukra öltsenek. A tűz gyufából eredt, két vasott gyermek gyújtotta meg a szalmát játékból s egy megyedóra alatt csak hamvát kapták a gazdák, kik utcsinalásból s a szőlőből futottak haza. Viz nem volt s hogy a ref. templom, papi s rectori épületek is mind el nem égtek, csak a káposztalélek lehet köszönni, melyet az épen ott volt körjegyző hirtelen felhasznált egy vizipuskuskával s megmentett egy közeli épületet, a melyről a tűz a többire is átszármazhatott volna. Biztosítva egy épület sem volt — még az egyházi épületek se. — Volt mit oltani két nap, két éjen Oláh-Vásárhely s Szombközség összes erővel vettek részt az oltásban. A Szent-Márton községi lakosok a körjegyző erőlyes példáját követve, másnap az éhezők számára könyörödmányokat gyűjtöttek. E községben még egy más pusztító elem is dúl — a roncsoló toroklob — az orvos és körjegyző minden fáradsága daczára naponta kapja áldozatát.

— **A Dobokamegyében** ideiglenesen beszüntetve volt nagy-iklói m. kir. postahivatal f. évi deczember hó 1-én működését utolag megkezdte, mely postahivatal levél és kocsiposta szolgálattal foglalkozand és összeköttetését a Kolozsvár és Beszterce közt közlekedő mallepostajárat, valamint a kolozsvár-décsi Biásini-féle gyorskocsimenet útján nyeri. E postahivatal kábesbítési körét következő helységek képezik Nagy-Iklód, Kis-Iklód, Kis-Jenő, Lozsárd, Okak, Tötör, Kecsed, Kecsed-Szilvás, Totfalu, Girolt és Szükerek.

— **Nagy szerencsétlenség** történt a napokban Gráczban. Egy nagy épület lépcsőzete összeomlott, maga alá temetve az ott dolgozó napszamosokat, összesen 11-et. Négy közülük rögtön meghalt, 7 pedig életveszélyesen megsebesült. Tehát az építkezéseknél nemcsak nálunk, de máshol is fordulnak elő könnyelműségek és lelkiismeretlenségek.

— **Borzasztó lelet.** Szentpétervárott, a vízvezetési csövek lerakása alkalmával, három egészen jókarban levő földalatti börtönhelyiségre bukkantak, melyekben nyolcz lelánczolt ember csontváza feküdt. A láncz oly nehéz volt, hogy a munkások alig bírták fölemelni. A zsarnok, ki ide bezárta e szerencsétleneket, valószínűleg éhhalálra ítélte őket.

— **Mire jó a pápa áldása?** Folyó hó 20-ki kelettel a következőket távirják a Párisban megjelenő ultramontán „Monde”-nak: „Egy a Jézus szent szívének zárdájából való apáca, kinek jobb karja már évek óta tehetetlen volt, a pápa ő szentségének áldásától tökéletesen meggyógyult.

Távírtai tudósítás a bécsi tőzsdéről.

November 23-án 5% Metaliques 9660 frt. Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 73.70 frt. 1860-iki államkölcsön 110.90 Bankrészevények 925.— Hitelrészevények 196.10 London 113.30. frt. Ezüst 104.80 Cs. kir. arany 537 1/2 —. Napoleond'or 912 — 100 mark németértékű 56.20.

Urbéri kötvények: Magyarországi 81.80 Temesvári 87.25 Erdélyi 79.25 Horvátországi 85.50

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Bérlet
Kolozsvárt, péntek nov. 26-án 1875.

Hunyadi László.

Eredeti nagy opera 4 felv. Irta: Egressi Béni, Zené-jét: Erkel Ferencz.

SZEMÉLYEK:
V-ik László, magyar király — B. Szabó Imre.
Cillei Ulrik — Marczell.
Gara nádor — Traversz.
Mária, leánya — Szabó Antónia.
Erzsébet, Hunyadi János özvegye — Neszedá Anna.
Hunyadi László fia — Zsengely.
Hunyadi Mátyás — Magasszai Ilka.
Egy hölgy — Könczöl Etel.
Királyi kisérek. Hölgyek. Násznép. Nép. Örök. Bakó.
Történethely. I. szak. Nándorfehérvárt. II. szak. Temesvárt. III. és IV. Buda. Idő: 1456.

Kezdeté 7 órakor. Vége 9 után.
Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

A n. é. közönség szíves pártolását, melyet a kis komlóhoz czimzett vendéglőm

íránt tanusított, megköszönve, van szerencsém köztudomásra juttatni, hogy vendéglő-üzletemet a legújabb időben **kitűnő minőségű jó borokkal láttam el, u. m. asztali bor, kupája 40 kr., ráczürmös 48 kr. kitűnő asztali bor 60 és 80 kr.** továbbá 18-féle kitűnő több faju butelias **oszegeborok**, meszely, földmeszely és földkúpás üvegekben. Egyszersmind nem mulasztatom el a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlani konyhamát, mely köztudomás szerint, tisztaság, olcsóság, jóság, pontos szolgálat és izletes kiállítás által versenytársaimat nemcsak felülmuta, hanem ezen a tőren 26 évi tapasztalat mellett nekem már 7 évi önállóságot nyújtott, a melyet a n. é. közönségnek ujából megköszönve, becses pártfogását továbbra is kikérem, s maradok tisztelettel

Walter Károly,
vendéglős.

PERL fogorvos

Salicylsav tartalmu fogvize és fogpóra

Kapható Kolozsvárt Perl fogorvosnál b. középútcza 5. sz. A Salicyl szájjviz és fogpor, a fogorvosi gyakorlat legújabb tapasztalatai szerint van készítve és a czélunk tökéletesen megfelel. A Salicylsav hozzátétele rendkívüli hatást gyakorol a rossz szájbűz és a fogak gyors rothadása (Caries) ellen.

A használati utasítások bővebb magyarázatot adnak.

A főkraktárak M.-Vásárhelyt Fogarasi Demeter. Gy.-Fehérvárt Csiki Imre, N.-Bajadon Winkler. N.-Szabonban Görtler Károly. Brassóban Eremiás Demeter. Beszterczén Glockner és Gajzágó. K.-Vásárhelyt ifj. David. N.-Váradon Sonnenfeld és Schön kereskedő uraknál; ugyancsak Abrudbányán Vládu. Zilahon Weisz. Sepsiszt.-Györgyön Ötvös és Beteg. Gy.-Szt.-Miklóson Erános Bogdán urak gyógyszerárakban és többnyire minien város kereskedői és gyógyszerészeinél.

— **Ajánlat.** A ki nemcsak jó és olcsó cséplőgépet birni, hanem fontos és gyorsszolgálatot elérni óhajt, forduljon e nemben az első üzlethez, t. i. az évek óta jó hírről ismert ifj. Weil Mór cséplőgépe majdnai Frankfurtban, s ne engedje magát hirdeménycikuttatásba, valamint hasonló nevek használása által tévutra vezetetni. — A Weil cséplő Frankfurtban tetemesen leszámította árait, s a legjobb gépeket a legolcsóbban árulja.

Weil cséplőgépei.

Hírlapi hirdetések és más ajánlatok folytán egy

Weil-féle cséplőgépet rendeltem az ifj. Weil Mór cégtől majna Frankfurtban, s nem mulasztom el tapasztalataim felől következtet; juttatni nyilvánosságra:

E gép szolgálatképessége nemcsak megfelelő kívánságomnak, hanem még felül is multa várakozásomat. — 2 segéd melletti könnyű működéssel óránként 64 kövét csépltem, s oly teljes volt a munka, hogy sem a kicséplte kalászbán nem marad egyetlen szem is, sem elmorzsoltsz szemet nem lehetett találni.

A csekély beszerzési ár mellett szinte megfoghatlan, hogyan lehetnek még emberek, a kik cséppel és hadaróval kínlódnak, ahelyett, hogy néhány talléron ily hasznos gépet szerzenének maguknak, a melynek egyetlen gazdaságnál sem volna szabad hiányoznia, mert négy hét alatt kifizeti magát. Ennyit az igazság és a gazdaságat érdekében.

Halason Kistelek mellett.
(aláírva) Nagy Antal,
birtokos.

Jankó Vincze gépgyárában

Kolozsvárt
szecskavágók, repavágók, morzsolók, rosták
készen kaphatók.
Tizedmérlegeknek az új mérték szerinti hi-
tesítéshez igazítása gyorsan és pontosan
teljesítetik.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt a következő
1876-dik évre szóló
általános kedvelt dús tartalmú
Naptárak kaphatók:

Erdélyi nagyobb képes naptár

1876-dik szökő évre.

VII-dik évfolyam.

A magyar ministerium s a Királyhágón inneni részek pénzügyi, törvény-
kezési és közigazgatási stb. hivatalok
teljes tiszti czim- és névtárával
s gondosan szerkesztett kolozsvári kalauzzal ellátva.
Ára 60 krajczár.
Postán küldve 66 krajczár.

Közhasznú Erdélyi képes naptár.

A vásárok pontos kijavításával, s a méter mértékek
rövid ismertetésével és átváltoztatási táblázatokkal.

Tizenhetedik évfolyam.

Ára 26 krajczár.

Postán küldve 32 kr.

Irodai fali naptár 1876 évre.

Különösen hivatali használatra.

Katholikus és protestáns, görög-orsz és izraelita-naptárral, bélyeg- és
illeték-táblákkal, s a Királyhágón inneni részek (Erdély) törvényszékeinek
és járásbíróságainak táblázatos kimutatásával.

Ára 30 kr.

Postán küldve 32 kr.

Gazdasági zsebnaptár

1876-dik szökő évre.

XVI-dik évfolyam.

Szerkesztő tulajdonos **Kodolányi Antal.**

A 12 hónapra szóló teendők és naplók külön-külön füze-
tével, jegyzék alakban, csinosan angol vászonba kötve és
írónnal ellátva.

Ára 2 forint.

KOSSUTH naptár.

Szerkesztő Honfi Tihamér. Hatodik évfolyam.

Ára 40 kr.

Magyar nők naptára.

Szerkesztő Beniczky Irma. Nyolcadik évfolyam.

Ára 60 kr.

Lidércz naptár.

Kalandok, bűnesetek, tündérregék, csodás tümemények stb. gyűjteménye.
Tizenötödik évi folyam. **Ára 60 kr.**

Britannia-ezüst

(273)

(25-25)

az egyetlen fém,
a mely mindig fehérnek marad mint az ezüst,
s Angliában maj minden finomabb háztartásban található, mert oly jó, mint az ezüst, sőt még inkább,
hiszen részét teszi a valódi ezüstnek, a Britannia-ezüst pedig a következőkban csupán

BRESSLER M. angol fémáru-táran
Bécs, Stadt, Schottengasse 9 sz.

Kaphatók:
Kávéskanál, 1 darab 10, 15, 20, 25, 30, 40, 45 kr.
Tejkanál, 1 darab 10, 15, 20, 25, 30, 40, 45 kr.
Evőkanál, 1 darab 30, 35, 40, 45, 50, 60 kr.
Kés, villa, egy pár csak 80 kr. (ezüstnyelű).
Teaszelet, 1 darab 30, 40, 50, 60, 70, 80 kr.
Pálka, 1/2 tucat csak 2 ft 50.
Tálcák, 1 darab 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100 kr.
Asztalkendő csipetű, 1/2 tucat 2 ft 50.
1 borstorta, 60, 80 kr. 1 ft. 1 ft 20.
1 csokorperzsa, 50, 80 kr. 1 ft.
1 kézi gyertyatartó, 80, 90 kr. 1 ft. 1 ft 50.
Gyertyatartók, finomak, nagy, párja frt. 8, 3.50
4, 4.50, 5, 6.
Csémegészter, 1/2 tucat 3 ft 50.
Gyermekkanál, 1/2 tucat frt.
Tejkanál, 1 darab 60, 80 kr. t. 1.50, 1.50.
Levesmerő, 1 darab frt. 1.50, 1.50.
Feszíteték, valódi arany.
1 darab 12, 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100 kr.
Tálcák, 1 darab 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100 kr.
Tendény, 2 személyre 15 ft. személyre 18 ft. 0
személyre 21 ft. 8 személyre 26 ft.

Minden kigondolható cikk bántulatos olcsó.

BRESSLER M.

angol fémáru-táranak, Bécs, Stadt, Schottengasse 9 sz.

Vidéki megrendelések forduló postával utánvét mellett csak küldnek.
Ha valaki óhajta, megrendelést is küldjön, hogy az áru jellesege felől aleva egygyűződhessék.

(405)

Az évadra!

(19-28)

Polytonoson nagy és dús raktár
gyapjú ruhakelmékből, rips-, lu-
stro-, diagonal- és plaid-kelmék-
ből, valódi szatén kosmanosor
perkaiból, legújabb ruhabarchent-
ből, zsinor- és piket-barchentből.
Legújabb:
Knicker-Bocker és Tartuff-Nopé.

(433)

(14-30)

Legnagyobb bécsi

27

krajczáros

árudája

a solidasága és valódiságáról jól ismer

Pollák Bernát

BÉCS,

Kärntnerstrasse 14.

(vis-à-vis der Weiburggasse)

az áru valódisága és legjobb minő-
ségéről felkiismeretes jóallás mellett
együtt és kizárólagosan árusítja el
a folvást.

minden idényre nézve

legújabb divatu

gyapjú-ruhakelméit.

Ép ugy mindennemű vászon-, dívat-,
current- és szövöttárú, selyem-
és bársony szalagok, valamint minden-
féle gúlpur-csipkét, szerszám más cik-
kekkel. 1848 1890

Minta- és áru-

jegyzék

ingyen és bérmentve.

A legkisebb megrendelés — után-
vét mellett — pontosan teljesítetik.

A nemtetszők visz-

szavételnek.

(489)

(3-*)

Legújabb nagy

pénztörke-kisorsolás

melynek első húzása f. é. december

15-én és 16-án történik. Ebben az ál-

lam által biztosított: kisorsolásban kevés hó

slatt

7.663,680 bir. marka

fog kihúzatni, a mely a résztvevők közt ki

fog fizettetni, 41700 pénznyeremé-

nyen kívül a legnagyobb nyeremény

esetleg 375,000 bir. marka.

E különösen szolid kisorsolásra min-

denki kaphat eredeti sorsjegyet (nem

igényvénnyel) és

egy egész sorsjegy ára 6 bir. m. v. 3 ft 30 kr.

egy fél sorsjegy ára 3 bir. m. v. 1 ft 65 kr.

egy negyed " 1 1/2 bir. m. v. — ft 33 kr.

Megrendelések az összeg beküldése sőt

utánvét mellett is, még a legtovább vidé-

kekre is pontosan és halgattással teljesítet-

nek, nyeremény listáimok, nyeremények a

húzás után azonnal bérmentesen megküldetnek.

Czégünk iránt bármely ham-

burgi-ház szolgálat felvilágosítá-

sál.

Tessék tehát bizalommal fordulni az alábbi

világűrű czéghez, a mely e kedvező sors-

jegyek eladásával meg van bízva.

LILIENTHAL testvérek,
állampapír-üzlete
HAMBURG.

STEIN JÁNOS

m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,
ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJÁT,

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen megnövekedtek és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesítve és szaporítva vannak.

A használandó betűk a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntve, a könyomdát kitűnő metsző kezeli. A nyomdai munkák kiállításához szükséges anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPIR GYÁRI ÁRBAN SZÁMITTATIK.

Munkát minden időben, még éjjel is elvállal és a leggyorsabban s a legjutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, ízléssel s oly olcsó árbán képes előállítani, hogy e nemből bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindenemű és nyelvű könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, névjegyek, meghívó-jegyek, tánczrendek, gyógyszer-tárlézetek, bor-, rozs- és más vignettek, újévi és más alkalmi üdvözlőlevelek, baromutlevek, vásárcédulák, hirdetésmények, bármilyen nagyságú falragaszok, szóval minden e szakba vágó munkák izletes kiállítását elvállalja.

Különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a községi előljáróságok figyelmét bátor arra felhívni, hogy a hivatali szükség-
letekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös súlyt fektet.

Eltételes költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerű mintázatok birtokában lévén.

Az új „polgári törvénykezési rendtartás”-ban és a Kolozsmegye gyalmai egyesbirája által a községi előljáróságok részére kiadott „utasítás”-ban előforduló magyar akár román szövegű nyomtatványokból — melyekből készletet tart — külön kis mennyiségben koncz számra is, jutányos árbán szolgál. Az „utasítás”-ban előforduló mintáknál világosan kitéendő: magyar vagy román szövegű nyomtatvány szükséges-e?

1875.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdászánál az ev. ref. tanoda böttivel Kolozsvárt.